

Nuala O'Connor - Marina Vevec

Sedam priča

Konop

Ljestve poput pupkovine ispadaju iz helikoptera do žene u vodi pod njim, a mi stojimo na rtu, sleđenih srca, širom otvorenih očiju i usta, i dok lopatice helikoptera razjaruju more, žena pada s daske i nestaje pod površinom, i svi uzdišemo kao jedan, a ja, inače nesklona molitvi, padam na koljena, zazivam svetoga Brendana Moreplovca, i svetoga Nikolu Preobratitelja Pirata, i Stellu Maris, blistavu zvijezdu mora, i Mami Wata od Kariba, da je spase, da se smiluju toj prestravljennoj ženi; i svi se ti slani sveci u kovitlacu sjate i nad njom lebde, a mi gledamo, puni strahopoštovanja, kako ta žena kao uznesena njihovim moćima izranja iz valova, rukom hvata prečku konopa i diže se sve više i više dok ne sleti na travu na litici, iznova rođena.

U kojoj nešto iz nečega i naučim, nakon svega

Ja sam ta koja je snimila fotografiju princeze i njezinih nožnih prstiju u ustima muškarca koji joj nije muž. Nisam je namjeravala snimiti. Poslali su me da ih pratim, ali uopće nisam htjela biti ondje, ni najmanje. Dan je već bio dug i težak.

Naslonila sam se na ogradu imanja, fotoaparat postavila na gredu jer sam bila umorna, a osjećaj tragedije mi se poput prašine lijepio za kožu i zavlacio pod nokte i taložio po jeziku. Prije toga sam se cijelo popodne motala oko jezera, nedaleko od Resorta Crickle Falls, iz kojeg je stigla dojava o slučaju utapanja. I, zbilja, iz vode su predvečer izvučena dva tjelešca. Dvije djevojčice – sestre – udaljile su se iz kolibe u kojoj su provodile praznike i tko zna kako završile u jezeru: njihova smrt posljedica tek nekoliko nesmotrenih trenutaka. A bile su valjda dva najljepša djeteta koja sam u životu vidjela – majka im je bila Kineskinja, otac Norvežanin, poslije sam čula. Izgledale su kao da spavaju, polegnute na blatnjavu obalu, privinute jedna uz drugu. Nisam snimila nijednu fotografiju.

Okrenula sam se i otišla, a kad sam stigla kući i nazvala ga, Jerry je bio ljut na mene. Tad mi je rekao da se priča da princeza trenutno ljetuje, od svih mjesta, baš ovdje.

Rekla sam: „Ne računaj na mene, Jerry.“

A on je rekao: „Lisa, odradi to, moglo bi biti veliko. A i duguješ mi.“

Opsovala sam mu sve po spisku i snažno poljubila svoje dvije djevojčice, a onda se odvezla do ruba imanja koje je princeza navodno unajmila. Sunce je već gotovo sasvim zašlo za planinu, zrak je bio topao i ispunjen pjevom cvrčaka, a meni je sinulo da princeza, kao i ja, ima dvije kćeri i neko sam vrijeme o tome razmišljala pitajući se imaju li i oni kod kuće tabletiće i čajnike, i gdje su one sada, i tko ih čuva, pa zaključila da su vjerojatno negdje na sigurnom, u nekom dvorcu u Engleskoj ili tko zna gdje. Pitala sam se i kakva to majka samo tako otputuje u neku stranu zemlju, iz zabave, bez djece, ali s muškarcem koji im nije otac, i znam da ja to nikad ne bih mogla, čak ni da to poželim. Pomislila sam i na mamu i tatu utopljenih djevojčica pa odmahнула glavom i pokušala proniknuti u dubinu njihove boli, u samu njezinu srž, ali bez uspjeha. I tad sam kraj bazena ugledala princezu, preplanulu i nasmijanu u bijelom kupaćem kostimu. Ona se ispružila na ležaljci, a on je ležao ispod nje pa joj podigao stopalo i stavio si ga ravno u usta.

Škljoc škljoc škljoc.

Tog je dana svijet bio vrlo tužno i glupo mjesto. Poslije, kod kuće, dok sam na svom ekranu gledala princezu, palo mi je na pamet da joj je život ustvari možda sretan, unatoč svemu, i vjerojatno joj je laknulo što je na odmoru i daleko od stvarnosti. I pomislila sam: Ova bi fotografija toj ženi mogla stvoriti velike probleme. Malo sam zastala i pomislila da odem leći, a onda sam se sjetila princezinih djevojčica negdje daleko, i dviju preminulih djevojčica i svojih divnih curica. I premda bih sada doista voljela da nisam, kliknula sam pošalji.

Montbretia

Kaže Daniel, „To me cvijeće bode u oči, ide mi na živce“, a ja zamotam još jednu cigaretu i zamislim kako ga probadam nožem, iz prsa mu suklja mlaz, plamenocrven kao montbretia.

„Crocospia“, kažem i otpuhnem mu dim u lice, što mu smeta. „Di su pare, Danny Boy?“

„Šta se kurčiš s tim latinskim, Mary, zvučiš kao debil.“

„Pare, rekla sam. 'Pecunia.'“

„Nabijem te na kurac, Mary.“

Plešemo tako još malo: amo-tamo amo-tamo amo-tamo. Nekad davno bili smo potpuno usklađeni i Danielu teško pada što više nije Tatica, a ja više nisam djevojčica koja mu stoji na stopalima. Promeškoljim guzicom da dublje utonem u sofu i protrljam palcem o kažiprst i srednjak. Slegne ramenima, sve iz džepova traperica povadi na stolic pa oboje proučavamo detritus: osigurač, narančasta trzalica, dvije gumice i kutija kondoma, toliko izlizana i istrošena da piše 'urex'.

„Isuse, Danny,“ kažem mu, „baš si jadan. Gle, evo ti piz na moj račun. Platit ćeš idući tjedan. Kadgod.“

„Srce si, Mary.“ Načas mu na licu zatitra krivi smiješak. „Prava si svetica.“

„Vozi“, kažem mu i gurnem ga kroz vrata.

Gledam ga kako pod svjetlom bandere mota džoint, zbog čega ga ponovno poželim ubiti, mada ga cijelim svojim glupim srcem volim. Oduvijek smo bili početak i kraj, Daniel i ja; bili smo i prije i poslije.

Venerin mjesec

Mjesec nas je te noći pratio kući, s Venerom za petama, žut kao citrin. Bila sam pijana – vraćali smo se iz grada s kućne zabave – pa sam se zavalila na suvozačko sjedalo, glavu naslonila na vrata, da bolje vidim Mjesec u pratnji kobne male Venere.

Htjela sam ovog svog upitati osjeća li još uvijek nešto prema Máire, zašto se s njom došaptavao, i dao joj da mu ruku drži pri dnu leđa, trideset i sedam minuta, dok sam ja sjedila i pila vino sama. Ali više od toga htjela sam ga pitati kako je bilo tolike godine voditi ljubav sa ženom kao što je Máire, tijela poput hrama mekog mesa, lica s usnama trajno razvučenima u smiješak, kao u deve.

Oblak, prozračan i dug, zakrio je Mjesec poput koprene i ja sam uzdahnula, zanesena tom

ljepotom koja ondje gore nezamjetno radi svoj posao dok većina zemlje spava. Ovaj moj pružio je ruku, uhvatio moju i stisnuo mi prste. Pokušaj pomirenja? Zar je idiot?

„Máire je nekog upoznala“, rekao je. „Zatražila je razvod.“

Oblak se mreškavo udaljio i mjesječinu ostavio голу kao far, obasjavši pritom crnilo neba. Venera je zaiskrila, praveći se bezopasnom i toplom; koketa samo takva.

„Dobro ja tebe znam“, promrmljala sam.

„Što kažeš, ljubavi?“ Premjestio je ruku s moje na volan da mu bude lakše voziti.

„Obračala sam se planetima“, rekla sam. „Pripremam se za let.“

Plamen

Šišmiši čuju oblike. Pčele plešu zemljovide. Stabla tješe jedno drugo. Mama šmrca kad plače. Zavučem joj se u krevet i oponašam stablo. Viče na mene kad moja pišalina poplavi plahte, premda to nije namjerno. Onda zažali i bude mi stablo, granatih ruku i čvrstoga debla.

Oblaci su milijuni kapljica zbijenih jedna uz drugu. Mjesec je u vakuumu, na njemu nema zraka. Kad netko nepristojno bulji, kaže se da pilji kao mače u žižak.

Mama kaže: Ljubav je plamen koji uvijek ugasne.

Ja joj kažem: Ne ako ga raspiriš.

Ona mi kaže: Znaš puno dobrih riječi i činjenica.

Ja joj kažem: Da.

Uzgajamo krumpir. Uzgajamo bosiljak. Uzgajamo rajčice, koje su voće, ali se ponašaju kao povrće. Mamin novi prijatelj ima lice poput rajčice. Poput cikle. Poput jabuke. Zovem ga Rabarbaroliki, ali samo u sebi. Ruke mu se ovijaju oko mame i nikad ne piški u gaće. Dosta mi je Starog Rabarbaroglavca, on licka mamin vrat kao da je gušter. Ona tad porumeni kao i on i hihoće se.

Hoće li taj plamen ugasnuti? upitam. Hoće li se utrnuti? Hoće li dogorjeti?

Sad je dosta, kaže Mama. Idi u sobu.

Grančice se mogu zvati i triješće. Plamen čine atomi i kisik u sagorijevanju. Dim je milijun kapljica vode zbijenih jedna uz drugu zajedno s plinovima.

Sada je mamin prijatelj njezino stablo, a ja nisam njezino stablo. Od toga mi se u mozak sjure tihi povici i tutnje kao grmljavina. Od njih me glava boli iznutra i moram ih utišati. Tad izlomim svoje grane. Kresnem šibicu. Potpalim.

Visibabe

Čim sam nogom stupila van, na stubi sam spazila stručak visibaba, plavom vrpcom svezan. Uzela sam cvijeće i prepoznala da to je moja mašna, ista ona koja mi je ispala sa šeširića na putu iz crkve. Položila sam visibabe na rublje u košari pod rukom mi i uputila se do sušila. Iz donjih je polja tad mladi Robert lakim korakom stigao i blizu mi stao, da me gleda.

„Jesi li čula, Martho, za svetog Valentina?“ zazvao je i onako se milo nasmijao.

„Da to nije sveta Valentina, ona što si je oči iskopala?“ nestašno sam ga upitala.

„Nije, nije,“ rekao je Robert, „Valentin bješe muško, svetac pravi.“

„A što taj častan čovjek sa sobom čini?“

„On je, Martho, zaštitnik ljubavnika.“ Nacerio se. „Što veliš na to?“

„Lijepo i dobro, gospare Roberte, al' ne vidim što to sa mnom ima.“ Šibnula sam mu gaćicama pred nosom. „Iš iš, neka vas!“

On je prasnuo u smijeh i otrčao do kuće. Prinijela sam snježnobijele visibabe licu da mi laticama hladnim svojim obraze ublaže uzavrele od vrućine koja mi se uvijek tijelom diže u blizini Robertovoj. Okrenula sam se da ga vidim gdje pred vratima kosu i kaput popravlja prije no što uđe da upriloži se za Mamu i učitelja. Robert u školu uskoro polazi, a kad se vrati, godinama od sad, već bit će mladić. Tad marit neće za ovakve kao ja.

Položila sam visibabe u praznu košaru. Čim sam u kuću ušla, stražnjim sam stubama u svoju sobicu u potkrovlju trknula i cvijeće u vrč s vodom stavila. Otrgnula sam jednu snježnobijelu čašicu, poljubila je, pa je u korzet zatakla, da crvenih otkucaja moga srca bude blizu.

Biser

Kao morža kamenice, mene doziva more; onamo odlazim po utjehu kad ništa nije kako treba.

Danas zastajem nad žalom i puštam da mi se vonj soli i lažine uvuče u nosnice. Udah, izdah, zrak je melem koji sporo djeluje. Kapci su mi kruti od plača; trepćem i trepćem da omekšaju. Spuštam se niz stube do plaže.

Rekao si mi, sinoć, da sam predivna nepogoda. I to nakon deset godina ljubavi. Nisam znala kako reagirati ni što da tražim od tebe. Ali nije ni bilo vremena da išta učinim.

„Odlazim“, rekao si.

I znala sam po tome kako ti se usna neobično napinjala dok si govorio da je to zbilja tako i da te ništa što učinim neće spriječiti.

Držim se granice plime i u nasipima kamenja i morskih nanosa pogledom tražim dobro mi poznatu škrljastu i naboranu ljušturu školjke koju želim. Nailazim na rupe u kamenju koje izbušili su kamotočci i na dagnje, vlasu mjehurastog bračića. Konačno ugledam ono što tražim i prignem se i podignem je, rastvorim. Mesa nema, ni dragulja, ali u ljeskanju unutrašnjosti školjke vidim nadu. I poželim ti reći da sam ja zrnce pijeska, a ti sedef. Da ja rijem, a ti oblažeš, da nam je to sudbina. Odnosim školjku do mora, dižem je pred sebe kao žrtvu, pa je bacam najdalje što mogu.

„Bez zrnca pijeska ne može nastati biser“, govorim u vjetar.

Govorim tebi mada nisi ovdje. Govorim moru i obzoru. Govorim sebi za utjehu, kao molitvu.

Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License